

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แผนงานฟาร์มที่เหมาะสม ภายใต้ความเสี่ยง ในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ : การทำฟาร์มแบบมีสัญญาผูกพันเปรียบเทียบกับ
แบบไม่มีสัญญาผูกพัน

ชื่อผู้เขียน นายชวลี เกตุแก้ว

เศรษฐศาสตร์มหภาค สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์	ศรีบุญจิตต์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี	วิบูลย์พงศ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วสันต์	ศิริพูล	กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่อศึกษาหาแผนงานฟาร์มที่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิขั้นต้น
สูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงานฟาร์มให้แก่เกษตรกร
ภายใต้การเพาะปลูกแบบมีสัญญาผูกพันเปรียบเทียบกับแบบไม่มีสัญญาผูกพัน

การศึกษาใช้วิธี Quadratic programming ในการประมาณ E-V frontier
เพื่อจัดหาแผนงานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เป็นแผนงานฟาร์มที่มีค่าความแปรปรวนของ
รายได้สุทธิขั้นต้นที่คาดว่าจะได้รับ (ความเสี่ยง) น้อยที่สุด ณ ระดับรายได้ที่กำหนด สำหรับ
เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งและเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันเปรียบเทียบกับแบบไม่มีสัญญา
ผูกพัน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจเกษตรกร ในอำเภอสันทราย จังหวัด
เชียงใหม่ ในปีการผลิต 2533/34 ทั้งหมดจำนวน 120 ครัวเรือน

การศึกษาพบว่า การปลูกมันฝรั่งแบบมีสัญญาผูกพันเป็นการผูกพันระหว่างโรงงานแปรรูป
มันฝรั่งกับกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรกับเกษตรกร สัญญาที่จัดทำขึ้นนี้เป็นลายลักษณ์อักษร
มีความชัดเจนในเงื่อนไขของควมรับผิดชอบ และบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญา ส่วนการ
ปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันเป็นการผูกพันระหว่างโรงงานแปรรูปมะเขือเทศกับหัวหมวด โดย
เกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศมีลักษณะเป็นลูกไร่ สัญญาทำกันด้วยวาจาซึ่งส่งผลให้สัญญาที่ตกลงกันนี้

ไม่มีความชัดเจนในเงื่อนไขความรับผิดชอบ และบทลงโทษ ส่วนการเพาะปลูกแบบไม่มีสัญญาผูกพันนั้นเป็นการปลูกเพื่อขายผลผลิตให้แก่ตลาดบริโภคสดทั่ว ๆ ไป

ขนาดการผลิตโดยเฉลี่ยของมันฝรั่งแบบมีสัญญาผูกพัน และแบบไม่มีสัญญาผูกพันใกล้เคียงกันคือ ประมาณ 2.33 ไร่ ส่วนมะเขือเทศมีขนาดที่แตกต่างกัน คือ 2.350 ไร่ และ 3.525 ไร่ ตามลำดับ ระดับรายได้สุทธิขั้นต้นเฉลี่ยต่อไร่ของมันฝรั่งเพื่อการแปรรูป มันฝรั่งเพื่อการบริโภคสด มะเขือเทศเพื่อการแปรรูป และมะเขือเทศเพื่อการบริโภคสด เท่ากับ 8,469.250 บาท 8,670.714 บาท 4,658.857 บาท และ 5,118.143 บาท ตามลำดับ ส่วนค่าความแปรปรวนของรายได้สุทธิขั้นต้นเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 13,791,878 บาท 29,866,013 บาท 6,700,042 บาท และ 1,341,426 บาท ตามลำดับ

ผลการศึกษาแผนงานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ชุดแผนงานฟาร์มของเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งแบบมีสัญญาผูกพันมีค่าความแปรปรวนของรายได้สุทธิขั้นต้นที่คาดว่าจะได้รับ (ความเสี่ยง) น้อยกว่าเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งแบบไม่มีสัญญาผูกพัน ณ ทุกระดับของรายได้ที่กำหนดให้เท่ากัน ส่วนในกรณีการปลูกมะเขือเทศนั้นมีผลตรงข้าม คือ ชุดแผนงานฟาร์มของผู้ปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันมีค่าความเสี่ยงมากกว่าผู้ปลูกแบบไม่มีสัญญาผูกพัน ณ ทุกระดับของรายได้ที่กำหนดให้เท่ากัน

จากการศึกษาเปรียบเทียบแผนงานฟาร์มโดยเฉลี่ยที่เกษตรกรปฏิบัติอยู่กับแผนงานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ ปรากฏว่ามีเพียงกลุ่มที่ผลิตมันฝรั่งในสัญญาเท่านั้นที่มีแผนงานใกล้เคียงกับแผนงานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ นั้นมีแผนการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพอสรุปได้ว่าเป็นผลส่วนหนึ่งจากการคาดคะเนความเสี่ยงคาดเคลื่อนนั่นเอง

ผลการศึกษาข้างต้น ชี้ให้เห็นความสำคัญของผลจากการทำสัญญาผูกพันที่ชัดเจน เช่นกรณีของมันฝรั่งซึ่งสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกร และมีผลต่อการวางแผนงานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการผลิตของเกษตรกรทั่วไป และเกษตรกรที่มีสัญญาอย่างหละหลวม

Thesis Title Optimal Farm Plans under Risk in Amphoe Sansai
Chiang Mai Province : Contract versus Non - Contract
Farming.

Author Mr. Chalee Gedgaew

M.Econ. Economics

Examining Committee :

Lecturer Dr. Songsak	Sriboonchitta	Chairman
Assist. Prof. Dr. Aree	Wiboonpongse	Member
Assist. Prof. Vasant	Siripool	Member

Abstract

The objective of this study is to identify the farm plans which provide highest gross margins at different levels of risk. The study provides a guideline for farm planing for the farmers under and outside contracts (CF and NCF).

Quadratic programming was employed to estimate E-V frontiers. That is the set of optimal farm plans with the minimize variances of gross margins (risk) at given levels of gross margins for potato and tomato farmers under and outside contracts. Data from 120 farm households in Sansai District, Chiang Mai Province were collected for 1990/1991 crop year.

The study reviewed that the processors' made written contracts to farmer groups and the groups made subcontract to individual farmers. For tomato, only oral contracts were made between processors and the quotaman and between the quotaman and the farmers. The written contract was perfect on responsibility and penalty for

violators while the oral contract was the opposite end. The NCF farmers are those grew and sold their product in the ordinary free-markets.

The average production scale of both CF and NCF i.e. potato growers was about the same 2.33 rais. The average areas of tomato were 2.350 and 3.525 rais for CF and NCF growers respectively. The average gross margins per rai of potato, tomato for processing and fresh market were 8,469.250 8,670.714 4,658.857 and 5,118.143 baht respectively. The corresponding variances per rai were 13,791,878 29,866,013 6,700,042 and 1,341,426 baht.

The efficient farm plans for potato growers showed that for any given income level, the set of farm plans for CF growers had smaller variation in expected gross margins (risk) than those of NCF growers. In the contrary, the tomato farm plans of CF growers had larger variances than those of NCF growers.

The study also showed that only the CF potato farmers; on the average, actually had farm plans which were almost identical to the efficient farm plans. One of reasons that other groups did not have efficient plans was due to their errors in their risk estimates.

The above findings signify the importance of clearly identified written contracts that ensure farmers confidence and consequently lead to efficient planning.